

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
28 september 2023

Ons kenmerk
4937550

nota

EK-brief vragen van de Vaste commissie Justitie en
Veiligheid over evaluatie Wet herziening ten nadele

1. Aanleiding

In oktober 2013 is de Wet herziening ten nadele in werking getreden. Deze wet introduceerde de wettelijke mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen onherroepelijke uitspraken van de strafrechter in geval van ernstige misdrijven ten nadele van de gewezen verdachte te kunnen herzien. De toenmalige minister van Justitie en Veiligheid zegde bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer toe de wet vijf jaar na inwerkingtreding te laten evalueren. Bij brief van 22 mei 2023 heeft u de Eerste Kamer bericht dat het niet mogelijk is gebleken deze wet te evalueren omdat de daarin opgenomen herzieningsregeling ten nadele in de praktijk niet is toegepast (Kamerstukken I 2022/23 36200 VI, F). Naar aanleiding daarvan zijn bij brief van 11 juli 2023 door de Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid een aantal vragen gesteld. In onderhavige brief worden deze vragen beantwoord.

2. Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt in te stemmen met verzending van de voorliggende Kamerbrief aan de Eerste Kamer.

3. Kernpunten

Sinds de inwerkingtreding van de wet in oktober 2013 zijn er geen gevallen waarin een onherroepelijke rechtelijke uitspraak op grond van deze regeling door de Hoge Raad is herzien. Er is sindsdien slechts één zaak door het OM aan de HR voorgelegd (de Vivaldi-zaak), maar het herzieningsverzoek is door de HR afgewezen. De mogelijkheid van herziening ten nadele betreft een buitengewoon rechtsmiddel dat slechts in uitzonderlijke gevallen voor toepassing in aanmerking komt. Naar aanleiding van de vragen van de EK is er contact geweest met het OM. Het OM heeft aangegeven dat er momenteel een aantal zaken in onderzoek zijn om te kijken of deze voldoen aan de (strengere) criteria voor herziening ten nadele.

De regeling kan worden beschouwd als een noodventiel binnen het Nederlandse strafrechtelijk bestel. De herzieningsprocedure heeft naar zijn aard als buitengewoon rechtsmiddel een uitzonderlijk karakter. Het enkele feit dat tot op heden nog geen herzieningsaanvraag ten nadele door de Hoge Raad gegrond is verklaard, biedt op zichzelf geen aanleiding om de wenselijkheid van de wettelijke regeling te heroverwegen. De frequentie waarmee de regeling wordt toegepast, doet niet af aan het belang van het bestaan van een zorgvuldige procedure op

grond waarvan een onherroepelijke uitspraak in het nadeel van de gewezen verdachte kan worden herzien. Het gaat immers om ernstige delicten.

Gelet op het voorgaande, is er geen aanleiding de herzieningsregeling ten nadele te heroverwegen. De door de leden van GroenLinks-PvdA aangehaalde kritiek uit de wetenschap en de stemverhouding bij de aanvaarding van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer maken dit niet anders.

Met betrekking tot de vraag over een effectieve inzet van wetgevingscapaciteit, geeft u het volgende in de brief aan. Het nut en de bruikbaarheid van de wetswijziging voor de praktijk wordt daarbij in ogenschouw genomen. De inzet van ambtelijke wetgevingscapaciteit is echter van veel meer factoren afhankelijk. De verwachte frequentie waarmee nieuwe wetgeving in de praktijk wordt toegepast, is daarbij niet doorslaggevend.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

De vragen zijn door de fractie van GroenLinks-PvdA gesteld, waarbij de fracties van D66, SP en OPNL zich hebben aangesloten.

4.2 Krachtenveld

Deze brief is afgestemd met DWJZ.

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
28 september 2023

Ons kenmerk
4937550